



## A románok kivégeztek egy kémkedéssel vádolt magyar tanítónőt.

Kolozsvárról jelentik: Neumann Péter nagypataki plébános mint esereserkant érkezett Romániából. A plébános elmondta, hogy a románok Szilágyi Irma udvarhelyi tanítónőt, akit Erdélyből Romániába hurcoltak magukkal, kémkedéssel vádolták és agyonlőtték.

## A vetőmagvak csirázási képessége.

Sokszor a gazda hiába veti el földjébe a rendes mennyiségű magot, mégis azt fogja tapasztalni, hogy vetése ritka lett. Keresi az okot mindenben, pedig igen sokszor nem egyben rejlik az, minthogy a vetőmag egy vagy más ok miatt meghibásodott, s habár külsőleg semmiféle változás nem látszik is rajta, mégis sok mag a csiraképességét elvesztette. Az ilyen mag természetesen nem fog kikelni s a vetés ritka marad.

Ha pedig előre tudnánk, hogy a magból hanyadrész nem fog kikelni, akkor annyival többet vetnénk. Ezért tehát vetés előtt szükséges a vetőmagnak csiraképességéről mindig előre meggyőződnünk.

Ezt pedig elérhetjük úgy, ha vetés előtt a magvakat csiráztatási próbának vetjük alá.

A csiráztatási próba pedig leggyorsabban és legtisztábban fogantatható közönséges itatóspapír segítségével, a következőképpen:

Az illető magból válogatás nélkül kiolvasunk 100 szemet s azokat 12 óra hosszán tisztá esővízben vagy folyóvízben áztatjuk, aztán egy kétszeresen összehajtott, körülbelül 23 centiméter hosszú s 15 centiméter széles fehér tiszta itatóspapírra egyenesen szétterítjük és ekkor mindenestől jól megnedvesítjük. A papírt olyanformán hajtuk össze, mint a leveleket szokás.

Midőn a nedves papírt a magvakra ráhajtogattuk, akkor valami edénybe helyezzük át, — pl. öblös pohár vagy esésze, — a melynek száját papírral kötjük be, mely papíron szelelő lyukakat szurkálunk. Az a helyiség a hova így a csiráztatott magvakat beállítjuk, jó meleg legyen, midőn is a magvak gyorsan csirának indulnak, természetesen arról gondoskodni kell hogy sem szárazon, sem nagyon nedvesen ne tartassanak.

Midőn aztán látjuk, hogy a csirázás befejeződött, akkor megolvassuk, hogy hány mag csirázott ki, hány nem. Ha azt látjuk, hogy a 100 szem közül 25 nem csirázott ki, akkor tudjuk, hogy a magnak csak három negyedrésze csiraképes és hogy ha kellő sűrűségű vetést óhajtunk, akkor a rendes mennyiségnél egy negyed résszel több magot lesz szükséges vetni.

## Rablóbanda Nagyváradon.

### Négyszázezer koronás betörés Szalontán.

Nagyváradról jelenti tudósítónk: Napok óta egyébről sem tudunk hallani, csak betörésről, lopásról és rablásról. Mintha nem is a XX-ik század kulturesztendejében, de valami régi rablóvilágban élünk. Egymást érték és érik még ma is a betörések, lopások és a rendőrségen régóta nem volt annyi dolog.

Tegnap egy tiztagu fiatalokból alakult betörőbanda került a rendőrségre. Vezérik egy 16 éves úri fiú volt, aki állandóan töltött revolverrel járt s nem riadt volna vissza a gyilkosságtól se, de erre szerencsére még nem volt ideje. A betörőbanda kézrekerítésével elfogtak nyolc nagyobb betörés tetteseit is. A fiatal bűnösök között el ugyanis a Goldstein féle Szalárdi-utcai nappali üzletnyitást, a Kopusz utcai bodega betörését, az Arany János-utca 14. sz. alatti szabó üzlet kifosztását, a Nagy piactéri trafik betörését, a Kolozsvári-utca 34. sz. alatt elkövetett cipészüzlet betörését, a Csengeri-utcai Meister-féle betörést, a Szilágyi Dezső-utcai Pelle János dr. ügyvéd lakásán elkövetett betörést és a Bertsev György utcai padlásfosztást.

A fiatal bűnösök a betörést be is vallották.

### Négy orgazda.

A várad lakosok fiatal rémcinnek négy orgazdája volt. Már ezeket is elfogta a rendőrség. Az orgazdák közül az egyiknek bodegája van s ott értékesítette a lopott holmikat, a másik piaci árus, a harmadik és negyedik pedig tipikus orgazda, akiknek tulajdonképpen polgári foglalkozásuk nincs is. Az orgazdák már a rendőrség foglyai.

### Ujabb betörések.

Ugy látszik, hogy a lakás fosztásoknak a rendőrség minden erőfeszítése, a lakosság minden elővigyázata mellett sem akar végszakadni. Tegnap éjszaka ismét volt két betörés, de ezek kisebb természetűek. Krajcsik Ferenc főpincér Csengeri u. 20. sz. alatt levő lakásáról egy több száz korona értékű szőnyeget loptak el. Samtbank Scheide galicia menekült Velencepart 4. sz. lakásáról pedig 4 kaskat és egy pulykát loptak el az ismeretlen tettesek, akiket nyomoz a rendőrség.

### Nagy betörés Szalontán.

A betörők nemcsak Nagyváradon, de a megyében is szeltében működnek s a rendőrség bünygi osztálya naponta kapja a távirati értesítéseket a megyében elkövetett betörésekről és lopásokról. Tegnap éjjel Szalontán vakmerő betörés történt: alig pár száz lépésnyire a városba-

zától feltörték és kirabolták Ellmann Simon ékszerüzletét.

A betörők feltörték az üzlet utcai bejáratának vasredőnyét, leszakították a belső üvegejtő zárát, azután felnyitották a kirakat belső ablakszárnyait s a kirakatokban elhelyezett órákból és ékszerekből több mint 40000 korona értékűt magukkal vittek. Az ajtót nyitva hagyták, sőt a redőnyt sem húzták le, úgy, hogy éjjel egy óra tájban az arra sétáló rendőr felfedezte a betörést.

A nyomozás még az éjjel megindult, de egyelőre nem eredményezett mást, mint azt, hogy a vasutállomásnál megtaláltak egy a betörésből származó barna ékszerdobozt, ami arra enged következtetni, hogy a betörők a vasut felé menekültek.

A nyomozás folyik, értesítették a környékbeli esendőrskéket és rendőrségeket.

## NAPI HIREK

— Személyi hír. dr. Justh János főispán Hódmezővásárhelyre utazott.

— Az új erdélyi református püspök. Szerdán délelőtt folyt le Kolozsvárott a református püspök választó közgyűlés Zeyk Dániel legidősebb egyházkerületi főgondnok elnöklésével. Miután az elnök meleg szavakban elparentálta Koenysey Béla elhált püspököt, a közgyűlés színe előtt titkos szavazással megtörtént a püspökválasztás, amelynek eredménye szerint egyhangulag Nagy Károly helyettes püspököt és egyház kerületi főjegyzőt választották meg az erdélyi kerületi püspökévé. Az új püspök nagyhatása főpásztori beosztást mondott, amelyben a magyar nemzeti kulturpolitika hű munkásának vallotta magát. Dr. Nagy Károly 50 éves. Utrechtban és Marburgban végzett teológiai és filozófiai tanulmányokat. Előinte Brassóban majd Nagyenyeden lelkeskedett és azután rendes tanára lett az újonnan létesített kolozsvári teológiának. Tíz évvel ezelőtt egyszerre választották meg egyházkerületi főjegyzőnek, teológiai igazgatónak és konventi rendes taggá. Élénk szerepet vitt mindig az erdélyi egyházi és társadalmi életben. Megalapítója és elnöke az erdélyi Kálván szövetségnek és tagja Kolozsvár város törvényhatóságának. Irodalmi téren is értékes munkásságot fejtett ki.

— A Makói Takarékpénztár Részvénytársaság és a Leszámitoló Bank. A magyar Leszámitoló és Pénzügyi Bank a Makói Takarékpénztár Részvénytársaságot érdeklőrebe vonta. A Leszámitoló Bank képviselőiben a Makói Takarékpénztár dr. Dózsa Sámuel Csanád vármegyei tiszti főügyész elnöke alatt megtartott közgyűlésen Neugebauer

Kornél és dr. Hári Géza az intézet igazgatóságába, Biró Artúr és dr. Fellegi Ödönt az intézet felügyelőbizottságába választotta be. A közgyűlés ugyanekkor a választmány elnökévé dr. Justh János főispánt, az igazgatóság új tagjává pedig Herczeg István udvari tanácsos alispánt és Ehrenfeld Bernát nagykereskedőt egyhangulag megválasztotta.

— Felhívás. A Makó városi adóhivatal ezennel felhívja mind azokat, akik adótartozásukat folyó év február 15-ig be nem fizették, hogy azt a járulékkal együtt e hó 24-ig a városi adóhivatal pénztárába annál is inkább fizessék be, mert ellen esetben ellenük a zálogolási eljárás megfog indíttatni.

— A király az idősebb korosztályok hazabocsátásáról. Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőháza mai ülésén folytatta a költségvetési provizorium vitáját. Az első felszólaló Hauser prelátus, a keresztényszocialista párt elnöke volt, akit a király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadott. Beszéde folyamán ki is tért tegnapi kihallgatására és ennek során a következő kijelentést tette: Tegnap szerencsém volt öfelsége előtt kihallgatáson megjelenni. Öfelsége meghatalmazott arra, jelentsem ki a Házban, hogy az uralkodónak a legnagyobb gondot okozza háboru folytatása. Semmit sem kíván oly melegen, minthogy ketonait mielőbb haza küldhesse. Különösen szíven fekszik öfelségének, hogy az idősebb korosztályokat minél előbb hazabocsájtassa. (Hosszantartó taps és Hoch kiáltások, a német képviselők felállottak helyeikről, a lengyelek és esztek azonban ülve maradtak és mindvégig hűvösen viselkedtek.)

— Az Amerikai nyomor. Zürichből írják: Amerikában New-York államban február 1-én a következő korlátozások léptek életbe: hétfőn az összes gyárakban szünetel az üzem, gyárakban szünetel az összes gyárakban szünetel az üzem, az üzletek zárva maradnak, az irodákban tilos a fűtés. Ezen a napon nincs gázszolgáltatás sehol, szeszárúsítás nincs, kenyeret nem szabad sütni, kedden nincs színház, nincs mozi, nincs husmérés. szerdán ismét tilos a kenyérsütés, vasárnap pedig a disznóhus árusítása.

— A németek és amerikaiak villamos hajói. Az entente lapjai sürűn foglalkoznak mostanában a németek új rendszerű hajóival, amelyeket állítólag villamos erővel hajtának és a sebességük sokkal nagyobb, mint az eddig ismert hajóké. A németek különösen a belga partok mentén alkalmazzák a villamos hajókat s máris nagy sikereket értek el velük. A Matin jelentése szerint most már Amerika is elhatározta, hogy villamos hajókat építtet. Már készülnék is és nevük Radió hajó, a sebességük pedig 35 tengeri mérföld lesz óránként.

**Értékpapirt vásárol a Bácska.** Szabadkáról jelentik: A bácskai bunyevác és szerb gazdák, akik a háboru alatt rengeteg készpénzt halmoztak össze, a legújabbban egyre-másra vásárolják a bankok és az iparyállalatok részvényeit. A gazdák eddig legfőljebb takarékpénztárba tették a pénzüket, de voltak sokan még olyanok is akik egyszerűen otthon tartották.

**Beteg katonák hozzátartozói félmenet díjjal utazhatnak.** Az államvasutak igazgatósága közli, hogy az északi, déli és délkeleti hadserég vasutvonalain a beteg sebesült, vagy betegség, vagy sebesülés folytán elhalt magyar, osztrák, bosnyák, hercegovinai és német illetőségű katonák hozzátartozói ha a katonák meglátogatására vagy temetésére utaznak, úgy a gyorsmint a személyvonatok második és harmadik osztályában félmenetdíjjal utazhatnak. Ez a kedvezmény a csendőrk meglátogatására is fennáll. A beteg, vagy sebesült katonák meglátogatása községben a főszolgabíróság a városokban a rendőrkapitányság által kiállított igazolvány alapján történhetik.

**Súlyos baleset. Hódmezővásárhelyről jelentik tudósítónk:** Tegnap reggel Varga Dezső mészáros, Fülöp József nevé inasát és Kiss Sándor napszámost kocsin küldötte el a 90-es órházhoz szénáért. A 7 óras szegedi vonat jött éppen velük szemben, amelyből a lovak megvadultak s elragadták a kocsit. A Dobossy-tanya előtt nekimentek egy fának. Fülöp József az arcán sérült meg, Kiss Sándor pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett, úgy hogy a kórházba kellett szállítani.

**A tanítóné tragédiája.** Soproni tudósítónk jelelti: Óváry József sopronlövői főtanító felesége a tűzhelyen vizet melegített. A tűzhely ajtajából kicsapó lángok meggyújtották az asszony ruháját s mire segítségére siettek, teljesen összeégett és rövid szenvedés után meghalt. A segélynyújtásnál a szerencsétlen asszony férje is súlyos égési sebeket szenvedett.

**Lisztesempészésért két hónapi elzárás.** Az aradi rendőrség egy nagyborszábasu lisztesempészt csípett meg a tegnapi napon. Ifj. Juhász András magyarpécskai gazda tegnap egy kocsirakomány liszttel jött be Aradra, hogy azt itt értékesítse. A Bercsényi Miklós utcában állt meg liszttel megrakott kocsijával, ahol kísérletet tett, hogy a lisztet eladja. Az arra járó Kovács Sándor rendőr észrevette a kocsit és látta, hogy annak tulajdonosa egynehány egyénnel tárgyalásokat folytat. A közrendőr csakhamar megállapította, hogy lisztárúsitásról van szó és ezért a kocsit tulajdonosával és értékes rakományával a városházára hajtatta. Ma délelőtti tárgyalta Grunáz László dr. rendőrkapitány ezt a nagyobb-

szabasu lisztesempészést. A liszt tulajdonosa nem is tagadta, hogy a lisztet azzal a szándékkal hozta be Aradra, hogy azt eladja. De vallomása szerint csak 80 fillért kért kilójáért. A rendőrkapitány lisztesempészésért és a hatósági maximális árak túllépéséért két hónapi elzárásra és kétezer korona pénzbírságra ítélte. A lisztet elko-bozták és az aradi Haditerméknek beszolgáltatták. Vádolt az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

**Cipőjegy Győrben.** Győrben írják, hogy a városnak sikerült nagyobb mennyiségű bőrhöz jutnia maximális áron, de csak azok a cipészek között fogja kiosztani, akik azt az ipartestület által előírt készítési díj fejében lesznek hajlandók földolgozni. Az ekként előállított cipőket a város a mutatózó szükség arányában cipőjegy ellenében fogja a közönség között kiosztani.

**Tűz Zsigmondháznál.** Zsigmondháznál a Maros partján levő vámház mellett a délelőtti órákban tüzet fogott Kasztor Pál lakóháza. A kigyuladt ház, mely csupa faalkatrészből állt, csakhamar lángborította a mellette lévő istállót is, mely tele volt lovakkal. Az idejében érkező segítségnek sikerült a lovakat kimenteni, egy ló kivételével a ház és az istálló teljesen leégett.

## REGÉNY

### A patakmalom tündére.

Irta: Fülöp József.

Minden jog fenntartva.

Nagy Isten! rezzenet össze a molnárné, ez Ilonka. Ugyan mi történetett?

Hanyat homlok rohan be a házba, ahol Ilonka kétségbeesetten ájuldozott.

— Mi történt leányom? kiáltá a szerető anyja rémülten.

Ilonka, a halálos rémület kifejezésével arcán, keblére mutatott melyen a nyitott ingecske vértől piroslott.

— Irgalom istene! csapta össze kezeit a molnárné felsikoltva. Mi történt gyermekem?

Egy ugrással mellette termett s széthuzta keblén az inget. Ime, a talizmán meglevénedett a leányka szüzi koblén. A csodagyökér utálatos hernyóféle szörnyeteggé vált mely éles csápjait belevájta az eleven husba, irtózatot okozott Ilonkának, ki már már eszméletét veszítte.

A hős anyja egy rántással letépte leánya kebeléről a szörnyeteget! E pillanatban kocsizőrej halatszet be az udvarról. A következő percben nagy sietve jött be Elemér.

A küszöbön azonban megkövülve

állott meg a rémülettől. Ilonka a pamlagon feküdt alétlan, kebléből vér bugyogott...

Egy ugrással ott termett. Az első pillanatban gyilkosságra vagy öngyilkosságra gondolt.

— Ilonkám! sikoltott fel a rémületet velőt rázó hangján s kedvesére borul. Mi történt veled drága Ilonkám?

A leányzó már el volt ájulva s nem adhatott választ. Elemér kikelt arccal fordult a molnárnéhoz.

Az ég szerelmére kérem, mondják már meg egyszer, mi történt itt.

A molnárné a földre mutatott ahol egy utálatos féreg esuzott.

— Ez marta meg! mondta.

Elemér odanézett s látta, hogy skopió, melynek marása halált okozhat. Rögtön eltaposta az utálatos férget, aztán kifutott az udvarra s oda kiáltott a komornyiknak:

— Gyuri! Lóhalálába hajt a doktorét. Hozd el őt azonnal! Mondd hogy én kívánom s azt is mond meg neki, hogy skorpió mérgezés történt!

Gyuri rögtön indult. Elemét pedig visszarohant a szobába. Ilonka mozdulatlanul feküdt a pamlagon. A szegény ifju e látványtól csaknem megőrült, talán már haldoklik! Ha egy negyed óra, vagy talán több is belötelik, míg megérkezik az orvos...

Elemér haját tépte kétségbeesésében. Ekkor egy hősies elhatározása támadt. Többször olvasta már könyvekben, hogy a mérég, ha a sebből hamar kiszivjék, nem árthat. Ez a feladat állt most előtte! Az elhatározást tett követte. A leányka keblén (Folyt. köv.)

## Hirdetés.

A reformátuskovács háza ref. egyház templom- és lelkész lakásának külső és belső javítási munkálataira pályázat hirdettetik.

Előírányszint összeg 20'000 (huszezer) korona.

A javítási munkálatot az egyház építési költségvetése szerint kell végezni. Templom műpalával fedendő.

Részletek megtudhatók a lelkészi hivatalban.

Vállalkozni szándékozók ajánlatukat 1918. márc. 15-ig nyújtsák be a lelkészi hivatalhoz.

Reformátuskovács háza, 1918. febr. 20.

Szabó Dániel  
ref. lelkész.

## Zsebkönyvek

(notesz)

erős vászonkötésben, katonáknak igen alkalmas, kapható KOVÁCS SÁNDOR papirkereskedésében, Szegedi-u. 1.

## Értesítés!

A nagy pálinka és szesz hiányt, hogy pótolhassam, a legfinomabb borokat főzetem ki pálinkának, a mellyel a legfinomabb liqueurket és rumot is lehet készíteni. Kapható kisebb és nagyobb mennyiségekben Iritz Sámuel özv. cégnél.

## DELI HIRLAP

egyike a legkedveltebb fővárosi napilapoknak. Kapható (Marjai) Kovács Sándor papirüzletében Makó, Szegedi-utca 1. sz. alatt.

ÁRA 10 FILLÉR.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csanádpalotán az állomás közelében

három járandó föld cserépgyárral együtt

eladó. Értekezni lehet a helyszínen Kardos Sándorné megbizottal, vagy pedig Gera Ferenc tulajdonossal Mezőhegyesen, 6-os számú major téglagyár.

Házeladás- és kiadási cédulák, valamint FEDEZTETÉSI JEGYEK kaphatók:

Kovács Sándor papirkereskedésében, Makó Szegedi-utca 1. szám alatt. Dégi István Ferenc bádogos házában

## Az internátusban

egy nős kapus azonnal és 4 nőcseléd március 1-ére alkalmazást kaphat.

## Makulaturpapir

kapható kilószámra

KOVÁCS SÁNDOR papirkereskedésében, Szegedi-u. 1.

## Kiadó

a Sörcsarnok épületében levő, „Makói Független Ujság” nyomdahelyisége azonnal elfoglalható. Nagy, tágas terem, mely raktárhelyiségnek is megfelelő. Értekezhetni a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában, Szegedi-utca 1. szám.

## Eladó ház.

Ráday-utca 49. számú ház, mely áll 2 úri lakás, melléklakás és épületekből, ártézi víz bevezetve, villanyvilágítás, köves udvar és szép kertből szabadkézből eladó. Értekezhetni fenti szám alatt a tulajdonossal.

# A MAKÓI URÁNIA MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZ

Szombaton február 23-án két előadás

Febr. 23-án

## Az eltűnt bankár

Febr. 23-án

Detektiv történet négy részben.

Főszerepben egy 5 éves szerecsen fiú.

IN FLAGRANTI

KIRÁNDULÁS

Humoros.

Természetes.

**KÉT ELŐADÁS, d. u. fél 6 és este fél 9 órai kezdettel.**

Számozott jegyek előre válthatók az előadás napján délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig.

**Pénztárnyitás este 7 órakor.**

## Papirkereskedésemben

mindenféle irodai papírok, u. m.: miniszter, famentes fehér és szürke fogalmi beszerezhető.

## IRÓGÉP-PAPIR

kifogástalan minőség, a gépet nem rongálja, a betűk még régebbi használt gépeknél is tiszta, olvasható képet kapnak, ez a papír kizárólag írógéphez készült, azonban tollal is könnyen lehet írni rá, mert tiszta famentes.

## LEVÉLPAPIROK

olcsó árban és tetszésszerű választásban.

REMEK

## KÉPES-LAPOK

dus választékban. Legszebb olajos-festmények, tájképek és szebbnél-szebb felvételek.

## Csomagoló- és itatópapírok

Tisztelettel

(MARJAI) KOVÁCS SÁNDOR, MAKÓ  
SZEGEDI-UTCA 1. (Dégi István Ferenc bádógos házában).

## Hirdessen

Csanádmegye legelterjedtebb napilapjában, a

## Makói Független Újság

hirdetési rovatában. A Makói Független Újság már a reggeli órákban Csanádmegye összes községeiben olvasható. Táviratai és telefonjelentései a háborús hírekről a legfrissebbek. — Megjelenik naponta négy-ötezer példányban. Dacára a háboru okozta drágaságnak,

## hirdetéseket

olcsó árban vesz fel a Makói Független Újság

kiadóhivatala, Szegedi-utca 1. sz.

Már egyszer megjelenő hirdetés után is meg van a kívánt eredmény.

Egyszer megjelenő kishirdetés a Makói Független Újságban

**1 korona.**